

ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ НОУ-ХАУ У ПРАВОВІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Вікторія Дмитренко,

здобувач НДІ інтелектуальної власності НАПрН України, старший викладач кафедри інтелектуальної власності і права Інституту інтелектуальної власності Національного університету «Одеська юридична академія» в м. Києві

Проаналізовано національне законодавство, судову практику та правову доктрину щодо визначення сутності поняття «ноу-хау» в Україні. З'ясовано неоднозначність позицій законодавця у визначенні цього об'єкта дослідження, відсутність єдиного підходу в науковій літературі та відповідно різне тлумачення поняття «ноу-хау» судами. Обґрунтовано необхідність подальшого ґрунтовного вивчення, аналізу й узагальнення цього питання з метою ефективного захисту прав суб'єктів на свої результати інтелектуальної діяльності.

Ключові слова: ноу-хау, інформація, комерційна таємниця, секрети виробництва, конфіденційна інформація, результати інтелектуальної діяльності, науковий досвід, технологія

Вступ. У сучасних умовах постійного, динамічного розвитку виробництва, техніки й технологій, стрімкого розвитку інноваційних технологій, побудови сучасного інформаційного суспільства особливою актуальності набуває удосконалення захисту права людини на результати її інтелектуальної діяльності. Одним з проблемних й актуальних питань стає захист права на ноу-хау, позаяк на сьогоднішні немає чіткого визначення сутності цього поняття, не визначено його правову природу та відповідно відсутній механізм охорони й захисту права людини на свій особливий вид інтелектуальної діяльності.

Актуальність дослідження полягає у відсутності єдиного підходу до визначення сутності та місця ноу-хау серед об'єктів права України. Визначення ноу-хау, наведені в чинному законодавстві України, є різними. Як наслідок, суди по-різному трактують поняття ноу-хау, через використання різних нормативно-правових актів України, які неоднаково визначають цей об'єкт. У науковій літературі питання ноу-хау

також є досить дискусійним — немає єдиної позиції щодо його правового режиму, що дозволило б сформулювати чітке уявлення про цей об'єкт. Вважаємо, відмежування поняття ноу-хау від інших правових категорій дійсно складним питанням, що потребує детального аналізу та ґрунтовного вивчення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми. Сьогодні існують різні точки зору які ноу-хау розглядають як складову комерційної таємниці та, навпаки, як окремий об'єкт права інтелектуальної власності, як синонім секретів виробництва та комерційної таємниці. Зокрема, на думку С. Довгого, В. Жарова, В. Зайчука, термін «ноу-хау» аналогічний поняттю «комерційна таємниця». На думку О. Штефан ноу-хау ширше поняття, що охоплює як комерційну таємницю, так і службову таємницю. Ноу-хау як об'єкт права інтелектуальної власності визначили, зокрема, Т. Бегова, О. Колосов, Б. Прахов. А на думку Т. Бегової, ноу-хау є частиною комерційної таємниці. За висновком

О. Кулініч, комерційна таємниця є способом захисту ноу-хау. Наведені погляди не є вичерпними. Авторських позицій щодо визначення сутності та правового режиму ноу-хау багато, проте вони радикально різні, що свідчить про необхідність подальшого вивчення, аналізу й узагальнення цієї проблеми як на доктринальному, так і на законодавчому рівнях.

Формулювання цілей статті. Метою цієї статті є аналіз проблеми щодо неоднозначності визначення поняття ноу-хау в правовій системі України, доведення необхідності подальшого вивчення, аналізу й узагальнення проблеми щодо визначення ноу-хау з метою ефективного захисту прав винахідників, творців та інших суб'єктів права на свої результати інтелектуальної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Власне поняття ноу-хау в українському законодавстві з'явилося порівняно недавно. Вперше воно було використане в Основах цивільного законодавства Союзу РСР і республік від 31.05.1991 р., а саме у ст. 151 «Охорона секретів виробництва». Під ноу-хау, в цій статті, визначено технічну, організаційну або комерційну інформацію, яка має дійсну або потенційну комерційну цінність в силу її невідомості третім особам та до якої немає вільного доступу на законних підставах за умови вжиття належних заходів щодо охорони її конфіденційності власником цієї інформації [1]. Однак ноу-хау, в цій статті, ототожнено із секретами виробництва.

Сьогодні в Україні немає нормативно-правового документа, котрий регулює ноу-хау, проте, за спостереженням Т. Бегової, поняття ноу-хау від 1991 р. вживалось у понад 270 нормативно-правових актах України, але визначення ноу-хау наведено лише в кількох з них [2, 14]. У Податковому кодексі України від 02.12.2010 р. ноу-хау визначено як інформацію щодо промислового, комерційного чи наукового досвіду [3], у Законі України «Про дер-

жавне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14.09.2006 р. під «ноу-хау» розуміють технічну, організаційну чи комерційну інформацію, що отримана завдяки досвіду та випробуванням технології та її складових, яка: не є загальновідомою чи легкодоступною на день укладення договору про трансфер технологій; є істотною, тобто важливою та корисною для виробництва продукції, технологічного процесу та/чи надання послуг; є визначеною, тобто описаною достатньо вичерпно, щоб можливо було перевірити її відповідність критеріям незагальновідомості та істотності [4]. У Законі України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. ноу-хау описано як сукупність технічних, технологічних, комерційних та інших знань, оформлених у вигляді технічної документації, навиків та виробничого досвіду, необхідних для організації певного виду виробництва, але не запатентованих [5].

В Угоді між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації щодо заходів з охорони технологій у зв'язку зі співпрацею у сфері дослідження і використання космічного простору в мирних цілях і в створенні та експлуатації ракетно-космічної і ракетної техніки від 11.06.2009 р. (далі — Угода) та в Протоколі від 26.11.2010 р. між Урядом Російської Федерації та Кабінетом Міністрів України про внесення змін до Угоди між Урядом Російської Федерації і Урядом України про співробітництво в сфері дослідження і використання космічного простору в мирних цілях від 27.08.1996 р., ноу-хау описано як ділову конфіденційну інформацію, та зазначено, що ділова конфіденційна інформація не є таємною і відповідає наступним умовам: володіння цією інформацією може забезпечувати переваги економічного, наукового чи технічного характеру або отримання переваг в конкуренції перед особами, що нею не володіють; така інформація не є загальновідомою або широкодоступною з інших джерел на за-

конній підставі; інформація не була раніше повідомлена її власником третім особам без зобов'язання зберігати її конфіденційність; ця інформація вже не перебуває в розпорядженні одержувача, у якого не було зобов'язань зберігати її конфіденційність; володар цієї інформації вживає заходи з охорони її конфіденційності [6; 7]. Також, в Угоді ноу-хау описується і як технологія.

В Інструкції про порядок заповнення звіту про продаж за кордон ліцензій на об'єкти інтелектуальної власності за формою № 6-нт (ліцензії) від 06.07.1995 р. під ноу-хау визначено конфіденційну інформацію технічного, економічного, адміністративного, фінансового характеру, що є власністю продавця та не є доступною будь-якій особі при використанні патенту або в результаті простого виявлення [8].

У Класифікаторі галузей законодавства України, затвердженим Наказом Міністерства юстиції України від 02.06.2004 р. за № 43/5, ноу-хау віднесено до галузі «020.080.000 Секрети виробництва (ноу-хау)», тоді як комерційну таємницю віднесено до іншої галузі — «020.070.070 — Комерційні найменування, торгові марки, географічні зазначення. Комерційні таємниці» [9].

Відповідно до Інформаційного листа Вищого господарського суду України «Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про інформацію» від 28.03.2007 р. за № 01-8/184, ноу-хау належить до кола конфіденційної інформації у сфері господарської (підприємницької) діяльності [10].

Така різноманітність законодавчих та інших правових позицій щодо визначення поняття ноу-хау не дозволяє судам однозначно його тлумачити. Наприклад, у Рішенні Господарського суду Харківської області від 09.04.2008 р. по справі № 29/101-08, Ухвалі Харківського апеляційного господарського суду від 30.05.2008 р. по справі № 29/101-08, Постанові Харківського апеляційного господарського суду від 22.09.2008 р. по

справі № 29/140-08 ноу-хау ототожнено з комерційною таємницею та секретами виробництва. Також у цих судових рішеннях мова йде про майнові права інтелектуальної власності на ноу-хау. У Рішенні Красногвардійського районного суду м. Дніпропетровська від 20.02.2014 р. по справі № 204/697/14-ц ноу-хау описано як технологію та об'єкт інтелектуальної власності. Зазначено, що позивачем створено винахід — технологію — об'єкт інтелектуальної власності (ноу-хау). У цьому рішенні використано тлумачення ноу-хау відповідно до ст. 1 Закону України «Про інвестиційну діяльність» та уточнено, що, зазвичай, під ноу-хау мають на увазі секретні не запатентовані технологічні знання і процеси, практичний досвід, зокрема й методи, способи і навички, необхідні для проектування, розрахунків, будівництва й виробництва будь-яких виробів, наукових досліджень і розробок; склади та рецепти матеріалів, речовин, сплавів тощо; методи і способи лікування; методи і способи видобутку корисних копалин; специфікації, формули і рецептура; документація, схеми організації виробництва, досвід з дизайну, маркетингу, керування, економіки і фінансів; інша недоступна широкій громадськості інформація. Вказано, що правова охорона ноу-хау через надання винахідникові (творцеві) патенту, свідоцтва чи іншого офіційного документа на його винахід чинним законодавством України не передбачена, зокрема, відсутні спеціальні норми права, котрі б регулювали відносини осіб, пов'язані із захистом своїх прав на створений ноу-хау, у зв'язку з цим такий захист відбувається за загальними правилами, встановленими для захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності. У Рішенні Шевченківського районного суду м. Києва від 26.02.2015 р. по справі № 761/29788/14-ц теж мова йде про порушення прав інтелектуальної власності на ноу-хау. Позивач — автор і власник прав інтелектуальної власності на ноу-хау «Удосконалення

способу підготовки газу на Котелевському родовищі за допомогою турбодетандера» до винаходу «Спосіб розробки газоконденсатного родовища», захищеного патентом України № 46370, власником якого є відповідач. У Рішенні Орджонікідзевського районного суду м. Харкова від 13.10.2010 р. по справі № 2-3878/2010 на підставі письмових пояснень Державного департаменту інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки України (сьогодні — Державна служба інтелектуальної власності Міністерства економічного розвитку і торгівлі України) з'ясовано, що є розмежування між поняттями комерційної таємниці та ноу-хау. Суд використав тлумачення поняття «ноу-хау» зі ст.1 Закону України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій». У судовому рішенні описано, що об'єктами майнових прав власності на ноу-хау можуть бути: матеріальні носії інформації про ноу-хау; матеріальні продукти, виготовлені відповідно до конкретного ноу-хау. У судовому рішенні також вказано, що ноу-хау взагалі не є об'єктом права інтелектуальної власності та відрізняється за своєю суттю від комерційної таємниці. У Рішенні Господарського суду Донецької області від 10.03.2010 р. по справі № 22/37 ноу-хау описано відповідно до визначення наведеного в Податковому кодексі України, а саме як інформацію щодо промислового, комерційного та наукового досвіду. Також у цьому рішенні зустрічається опис ноу-хау як технології. Судом був розглянутий контракт про передачу невиключної ліцензії на виробництво ноу-хау, в якому ноу-хау визначено як докладний опис технологічного процесу виробництва та контракт про передачу прав на використання інформації щодо промислового, комерційного та наукового досвіду (ноу-хау) щодо виробництва, де ноу-хау визначено як докладний документований опис промислового, комерційного й наукового досвіду. У Постанові Малинського районного

суду Житомирської області від 28.04.2014 р. по справі № 2-а/0614/8286/11 ноу-хау також тлумачиться відповідно до Податкового кодексу України, а також розглядаються договори, залучені до матеріалів справи, в яких ноу-хау визначено як сукупність технічної, технологічної, виробничої, комерційної та іншої інформації, що становить секрет виробництва, та сукупність відповідних навичок і виробничого досвіду, які є необхідними для виробництва продукції. Суд дійшов висновку, що ноу-хау полягає також у способі використання матеріалів.

Отож, проаналізувавши судову практику, спостерігаємо різні позиції щодо трактування та визначення приналежності ноу-хау до об'єктів права інтелектуальної власності. Усе це зумовлено відсутністю єдиного нормативно-правового акта щодо регулювання ноу-хау в Україні або хоча б єдності правових позицій у визначенні цього поняття.

В правовій доктрині України погляди щодо визначення ноу-хау також є неоднозначними. Зокрема, в Енциклопедії інтелектуальної власності, за редакцією професора П. Крайнева, зазначено, що поняття ноу-хау має надзвичайно широкий зміст і може охоплювати різну технічну чи іншу інформацію, необхідну для виробництва будь-якого виробу, та є економічною цінністю. Також визначено, що, на відміну, від комерційної таємниці, ноу-хау може існувати самостійно від підприємства [11, 378]. У словнику-довіднику з інтелектуальної власності, за загальною редакцією О. Святоцького, ноу-хау описано як конфіденційну інформацію наукового, технічного, виробничого, адміністративного, фінансового, комерційного чи іншого характеру, що практично застосовується в діяльності підприємства чи у фаховій діяльності, котра ще не стала загальним надбанням [12, 96]. За визначенням В. Марчука у навчальному посібнику «Словничок юридичних термінів», ноу-хау становить правову форму обміну технічними

досягненнями та полягає в передачі за угодою виробничого досвіду виробничих таємниць, технічних знань тощо [13, 54]. У Тлумачному словнику юридичних термінів за редакцією В. Гончаренка ноу-хау описано як технічні знання, досвід, секрети виробництва, необхідні для вирішення технічного чи іншого завдання. Також зазначено, що під ноу-хау розуміють результат технічної творчості, технічну чи іншу інформацію, необхідну для виробництва певного виробу, технічне рішення, виконане на рівні винаходу, яке з будь-яких причин не запатентоване в тій або тій країні. На думку В. Гончаренка, основною ознакою ноу-хау є таємність науково-технічної інформації, що передається, а здійснення охорони відбувається лише в договірному порядку відповідно до умов ліцензійних договорів [14, 84]. За переконаннями С. Довгого, В. Жарова, В. Зайчука, терміни «комерційна таємниця», «секрет виробництва», «ноу-хау», «торгові секрети», «конфіденційна інформація» мають свій відтінок і застосовуються у певній ситуації, проте всі вони аналогічні поняттю «комерційна таємниця» [15, 262]. На думку О. Штефан, поняття ноу-хау охоплює комерційну і службову таємницю [16, 72]. За висновками А. Дідук, ноу-хау — це неохоронювана законом виробнича, технічна та інша інформація [17, 96]. Приналежність ноу-хау до об'єктів права інтелектуальної власності описано в працях Т. Бегової, О. Колосова, Б. Прахова. Також, Т. Бегова визначила, що ноу-хау є частиною комерційної таємниці та становить рішення у сфері техніки й технологій [2, 35]. За уявленнями О. Колосова, ноу-хау належить до категорії інформації з обмеженим доступом, а саме до конфіденційної інформації, що становить комерційну таємницю, однак вказує, що комерційна таємниця та ноу-хау мають різну правову природу [18, 29–36]. Специфічні особливості ноу-хау виділено Б. Праховим, а саме: нематеріальну природу; режим конфіденційності; відсутність строку

охорони, оскільки воно діє доти, доки зберігається конфіденційність інформації; відсутність потреби офіційного визнання охороноздатності та державної реєстрації [19, 24]. На думку О. Кулініч, ноу-хау та комерційна таємниця за своїм змістом дуже схожі. Автор також вважає, що комерційна таємниця є способом захисту ноу-хау [20, 149]. Водночас, Ю. Носік обґрунтував, що комерційна таємниця та ноу-хау є самостійними економіко-правовими категоріями через розбіжність їхніх істотних ознак, а також різне змістовне наповнення. Цікавою є позиція автора, що сутнісними компонентами ноу-хау є категорії — знання, навички та досвід, а змістом комерційної таємниці — інформація. Інформація, що становить комерційну таємницю — віддільна від особи й тому є оборотоздатною, бо її можна задокументувати. А от знання, досвід, навички та вміння — невіддільні від особи, а тому ноу-хау не підлягає документуванню. Задокументувати можна інформацію про досвід, але не власне досвід, навички та вміння. Саме тому ноу-хау та комерційна таємниця не можуть підпадати під один правовий режим [21, 62–64].

Висновки проведеного дослідження та перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Як бачимо, законодавчих й авторських позицій щодо визначення ноу-хау багато, але вони різні, що свідчить про потребу ґрунтовного вивчення, аналізу та узагальнення цієї проблеми з метою ефективного захисту прав суб'єктів на свої результати інтелектуальної діяльності. ♦

Список використаних джерел / List of references

1. Основи цивільного законодавства Союзу РСР і республік від 31.05.1991 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v2211400-91>.
Osnovy tsyvilnoho zakonodavstva Soiuzu RSR i respublik vid 31.05.1991, http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v2211400-91
2. Бегова Т. І. *Поняття «ноу-хау» і договір про його передання : монографія. Х.: Право, 2009. 160 с.*
Biéhova T. I. Poniattia «nou-khau» i dohovir pro yoho peredannia : monohrafiia, Kh.: Pravo, 2009, 160 s.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13, № 13–14, № 15–16, № 17. Ст.112.
Podatkovyi kodeks Ukrainy vid 02.12.2010 r. № 2755-VI [in]: Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2011. № 13, № 13–14, № 15–16, № 17. St.112.
4. Закон України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій» від 14.09.2006 р. № 143-V // Відомості Верховної Ради України. 2006. № 45. Ст. 434.
Zakon Ukrainy «Pro derzhavne rehuliuвання diialnosti u sferi transferu tekhnolohii» vid 14.09.2006 r. № 143-V [in]: Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, 2006, № 45, St. 434.
5. Закон України «Про інвестиційну діяльність» від 18.09.1991 р. № 1560-XII // Відомості Верховної Ради України. 1991. № 47. Ст. 646.
Zakon Ukrainy «Pro investytsiynu diialnist» vid 18.09.1991 r. № 1560-XII [in]: Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy, 1991, № 47, St. 646.
6. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації щодо заходів з охорони технологій у зв'язку зі співробітництвом у сфері дослідження і використання космічного простору в мирних цілях і в створенні та експлуатації ракетно-космічної і ракетної техніки від 11.06.2009 р. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/643_352.
Uhoda mizh Kabinetom Ministriv Ukrainy ta Uriadom Rosiiskoi Federatsii shchodo zakhodiv z okhorony tekhnolohii u zviazku zi spivrobitnytstvom u sferi doslidzhennia i vykorystannia kosmichnoho prostoru v myrnykh tsiliakh i v stvorenni ta ekspluatatsii raketno-kosmichnoi i raketnoi tekhniki vid 11.06.2009, http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/643_352.
7. Протокол между Правительством Российской Федерации и Кабинетом Министров Украины о внесении изменений в Соглашение между Правительством Российской Федерации и Правительством Украины о сотрудничестве в области исследования и использования космического пространства в мирных целях от 27.08.1996 г. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/643_379.
Protokol mezhdru Pravitelstvom Rossiiskoy Federatsii i Kabinetom Ministrov Ukrainy o vnesenii izmeneniy v Soglashenie mezhdru pravitelstvom Rossiiskoi Federatsii i Pravitelstvom Ukrainy o sotrudnichestve v oblasti issledovania i ispolzovania kosmicheskogo prostranstva v mirnykh tseliakh ot 27.08.1996, http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/643_379.
8. Інструкція Міністерства статистики України «Про порядок заповнення звіту про продаж за кордон ліцензій на об'єкти інтелектуальної власності за формою № 6-нт (ліцензії)»: від 06.07.1995 р. № 168. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0240-95>.
Instruktsiia Ministerstva statystyky Ukrainy «Pro poriadok zapovnennia zvituu pro prodazh za kordon litsenzii na obiekty intelektualnoi vlasnosti za formoiu № 6-nt (litsenzii)» vid 06.07.1995 № 168. http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0240-95.
9. Наказ Міністерства юстиції України «Про затвердження Класифікатора галузей законодавства України» від 02.06.2004 р. № 43/5. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v43_5323-04.

- Nakaz Ministerstva yustytzii Ukrainy «Pro zatverdzhennia Klasyfikatora haluzei zakonodavstva Ukrainy» vid 02.06.2004 № 43/5, http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/v43_5323-04.*
10. Про деякі питання практики застосування господарськими судами законодавства про інформацію: Інформаційний лист Вищого господарського суду України від 28.03.2007 р. № 01-8/184 // Вісник господарського судочинства. 2007. № 3. С. 46.
- Pro deiaci pytannia praktyky zastosuvannia hospodarskymy sudamy zakonodavstva pro informatsiiu: Informatsiinyi lyst Vyshchoho hospodarskoho sudu Ukrainy vid 28.03.2007 r. № 01-8/184 [in]: Visnyk hospodarskoho sudochynstva, 2007, № 3, S. 46.*
11. Крайнев П. П. Енциклопедія інтелектуальної власності. К.: Старт-98, 2012. 660 с.
- Krainiev P. P. Entsyklopediia intelektualnoi vlasnosti, K.: Start-98, 2012, 660 s.*
12. Святоцький О. Д., Петров В. Л. Інтелектуальна власність: словник-довідник. Т. 2. Промислова власність. К.: Ін Юре, 2000. С. 96.
- Sviatotskyi O. D., Petrov V. L. Intelektualna vlasnist: slovnyk-dovidnyk. Vol. 2. Promyslova vlasnist, K.: In Yure, 2000, S. 96.*
13. Марчук В. П. Словничок юридичних термінів. К.: МАУП, 2003. 128 с.
- Marchuk V. P. Slovnychok yurydychnykh terminiv, K.: MAUP, 2003, 128 s.*
14. Гончаренко В. Г., Андрушко П. П., Базова Т. П. Юридичні терміни. Тлумачний словник. К.: Либідь, 2004. 320 с.
- Honcharenko V. H., Andrushko P. P., Bazova T. P. Yurydychni terminy. Tlumachnyi slovnyk, K.: Lybid, 2004, 320 s.*
15. Охорона інтелектуальної власності в Україні / [С. О. Довгий, В. О. Жаров, В. О. Зайчук та ін.]. К.: Форум, 2002. 319 с.
- Okhorona intelektualnoi vlasnosti v Ukraini / [S. O. Dovhyi, V. O. Zharov, V. O. Zaichuk ta in.], K.: Forum, 2002, 319 s.*
16. Право інтелектуальної власності: Академічний курс / [О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін.]; за ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. К.: Ін Юре, 2007. 696 с.
- Pravo intelektualnoi vlasnosti: Akademichnyi kurs / [O. P. Orliuk, H. O. Androshchuk, O. B. Butnik-Siverskyi ta in.]; za red. O. P. Orliuk, O. D. Sviatotskoho, K.: In Yure, 2007. 696 s.*
17. Дідук Алла Григорівна. Правовий режим конфіденційної інформації: цивільно-правовий аспект: дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. Х., 2008. 243 с.
- Diduk Alla Hryhorivna. Pravovyi rezhym konfidentsiinoi informatsii: tsyvilno-pravovyi aspekt: dys... kand. yuryd. nauk: 12.00.03. Kh., 2008, 243 s.*
18. Колосов О. Є. Детермінації та правовий режим ноу-хау в Україні // Інтелектуальна власність в Україні. 2014. №2. С. 29–36.
- Kolosov O. Ye. Determinatsii ta pravovyi rezhym nou-khau v Ukraini [in]: Intelektualna vlasnist v Ukraini. 2014. № 2. S. 29–36.*
19. Прахов В. Чи є ноу-хау об'єктом інтелектуальної власності // Теорія і практика інтелектуальної власності. 2006. № 5. С. 22–25.
- Prakhov V. Chu ye nou-khau obiektoom intelektualnoi vlasnosti [in]: Theory and practice of intellectual property, 2006, № 5, S. 22–25.*
20. Кулініч О. О. Загальні положення про інформацію з обмеженим доступом у цивільному праві: монографія. Одеса: Видавництво Букаєв Вадим Вікторович, 2008. 243 с.
- Kulinich O. O. Zahalni polozhennia pro informatsiiu z obmezhenym dostupom u tsyvilnomu pravi: monohrafiia, Odesa: Vydavnytstvo Bukaiev Vadym Viktorovych, 2008. 243 s.*
21. Носік Ю. В. Права на комерційну таємницю в Україні: монографія. К.: КНТ, 2007. С. 62–64.
- Nosik Yu. V. Prava na komertsiiu taiemnytsiu v Ukraini: monohrafiia, K.: KNT, 2007, S. 62–64.*

Надійшла до редакції 04.07.2016 р.

Дмитренко В. Проблемы регулирования ноу-хау в правовой системе Украины. В статье проанализировано национальное законодательство, судебная практика и правовая доктрина относительно определения сущности понятия «ноу-хау» в Украине. Выяснена неоднозначность позиций законодателя в определении данного объекта исследования, отсутствие единого подхода в научной литературе и, соответственно, различное толкование понятия ноу-хау судами. Обоснована необходимость дальнейшего основательного изучения, анализа и обобщения данного вопроса с целью эффективной защиты прав субъектов на результаты интеллектуальной деятельности.

Ключевые слова: ноу-хау, информация, коммерческая тайна, секреты производства, конфиденциальная информация, результаты интеллектуальной деятельности, научный опыт, технология

Dmitrenko V. Problems of regulation of «know-how» in the legal system of Ukraine. The article analyzes the national legislation, judicial practice and legal doctrine concerning definition of essence of concept «know-how» in Ukraine. In modern conditions of constant dynamic development of production, engineering and technologies, the rapid development of innovative technologies, the construction of modern information society is of particular relevance to the improvement of the protection of human rights to the results of their intellectual activity. One of the problem and actual questions is the protection of right to know-how, because today there is no clear definition of the essence of this concept, is not defined the legal nature and, accordingly, there is no mechanism of protection of human rights to their special form of intellectual activity.

The purpose of this article is the analysis of the existing problem of the ambiguity of the determination of concept «know-how» in the legal system of Ukraine, that proof of the need for further study, analysis and generalizing the problem of the determination of know-how for the purpose of the effective protection of the rights of inventors, creators and other persons to the results of intellectual activity.

The relevance of the study consists in the lack of a common approach to determine the nature and place of know-how among the objects of the law of Ukraine. The definitions of know-how, given the current legislation of Ukraine, are different. As a result, the courts have different interpretations of the concept of know-how, through the use of different normative-legal acts of Ukraine, which differently define the object. Also, in the scientific literature, the issues of know-how are debatable — there is no consensus on its legal regime that would allow forming a clear view about this object. Today there are different points of view which consider know-how as the component of trade secrets and on the contrary, as the separate object of intellectual property rights, as the synonym of the secrets of production and trade secrets. Additionally, there are many authors' positions relative to the definition of essence and legal regime of know-how, but they are radically different. We consider that the differentiation between the concepts of know-how from other legal categories is indeed a difficult question.

So, there are many legislative and authors' positions in regard to the definition of know-how, they are different, indicating the need for further study, analysis and generalization of this problem at the doctrinal and legislative levels for the effective protection of human rights to results of intellectual activity.

Keywords: know-how, information, trade secret, secrets of production, confidential information, results of intellectual activity, scientific experience, technology